

Ллокутивне самовбивство як шлях до катарсису”, *Г.Молнарової* (Оломоуць) “Германізми в українському та чеському субстандартах”, *С.Руденко* “Традиції православної кухні у контексті збереження національної культури та самобутності українців” та ін.

Цікаві дискусії та обговорення спільних наукових проблем тривали не тільки під час обговорень доповідей у залах університету, а й у кулуарах, під час позасекційного спілкування. Учасники симпозіуму познайомилися також зі специфікою викладання українознавчих дисциплін в університеті, підготовкою магістрантів. До початку наукової конференції було видано збірник наукових доповідей (у 2-х томах).

Ольга Александрова

UCRAINA IRREDENTA: НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНІСТІВ У КРАКОВІ

Міжнародна наукова конференція під назвою “Ucraina irredenta: Література, культура і мова України ХХ століття” відбулася у Кракові 26—27 жовтня 2006 р. Конференція була приурочена до 15-річчя існування кафедри україністики Ягеллонського університету та української філології як самостійної навчальної спеціальності в цьому закладі. Так краківські україністи не лише відзначили свій маленький ювілей, а й привернули увагу ширшого грона фахівців до проблематики, що її окреслено в назві заходу. Ішлося про автономізацію української літератури, мови, культури як предмета наукових студій упродовж ХХ століття. Отже, така проблематика об’єднувала учасників заходу та була об’єктом тривалих і різноформатних дискусій.

Під час роботи наукового форуму було заслухано понад сорок доповідей. Серед учасників — відомі й авторитетні фахівці як з України, так і з Польщі. Зокрема учені Національної академії наук України (Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні, Інститут української мови), представники університетів — Київського, “Києво-Могилянська Академія”, Львівського, Чернівецького, Одеського, Криворізького, Волинського, Кам’янець-Подільського, Дрогобицького та інших. Водночас добре була представлена польська українознавча школа, яку репрезентували науковці з Варшавського, Вроцлавського, Люблінського імені М.Скłodовської-Кюрі, Вармінсько-Мазурського, Щецінського університетів та Інституту славистики Польської академії наук.

На урочистому відкритті конференції в залі засідань Ягеллонського університету до зібраних у залі учасників та гостей промовляли проректор університету *проф. В.Мйодунка*, заступник декана філологічного факультету *проф. З.Бердиховська*, Генеральний консул України в Кракові *М.Бродович*, керівник кафедри україністики *проф. А.Фаловський*, *проф. Я.Поліщук*. Ішлося, зокрема, про неабиякі результати праці краківських україністів, їхні добрі контакти та плідну співпрацю з провідними науковими інституціями України й Польщі, а також з дипломатичним представництвом держави у Кракові. Згадували також заслуги кафедри у проведенні українських свят та імпрез, як-от студентського Фестивалю української культури, Ночі українського кіно, Року України в Польщі та ін. Привітання від колег-україністів з Київського та Варшавського університетів виголосили *проф. М.Наєнко* та *В.Назарук*. У пленарній частині було вислухано дві доповіді — *члена-кор. НАНУ Т.Гундорової*, яка інтерпретувала роман В.Домонтовича “Доктор Серафікус” як один з опорних текстів українського модернізму, та *проф. М.Наєнка*, котрий представив погляд на Франка як творця-модерніста.

Робота міжнародної конференції тривала на двох секціях — літературознавчій та мовознавчій. Доповідь про масову та елітарну моделі в українській літературі ХХ століття виголосив *Я.Поліщук* (Краків). Спостереженнями про новаторство віршової форми Івана Франка поділився *Б.Бунчук* (Чернівці). *Н.Зборовська* (ІЛ, Київ) запропонувала психоаналітичну інтерпретацію української літератури. *А.Матусяк* розповідала про ангелів і демонів у творчості письменників “Молодої Музи”, а *Г.Корбич* наголосила на важливості постаті М.Драгоманова в українській культурі на переломі століть. *Н.Лисенко* (ІЛ, Київ) представила естетичну концепцію “поезії культури” в письменстві початку ХХ ст. *І.Бетко* (Ольштин) з’ясувала архетипальні мотиви тіні в українській прозі нової хвилі. На вечірньому засіданні було заслухано також три виступи учасників з Польщі. *В.Назарук* поділився враженнями від поезії Остапа Лапського, *П.Крупа* аналізував доктрину “азіатського ренесансу” Миколи Хвильового, а *Й.Бобуля* дала оцінку праці “Відродження нації” Володимира Винниченка в контексті політичної історії України.

На секції мовознавства також було заслухано та обговорено низку доповідей. *В.Винницький*

(Дрогобич) говорив про специфіку українського наголосу; *І.Фаріон* зі Львова та *Л.Ткач* із Чернівців представили проблеми престижу української мови у ХХ ст. та особливості перекладів Максима Рильського. *Н.Сологуб* із Києва зосередила увагу на мовному вираженні концепту “Мадонна” в українській літературі, а *С.Богдан* (Луцьк) — на стереотипах мовної поведінки П.Тичини в його епістолярії. *М.Вербовий* (Кривий Ріг) аналізував окремі мовні форми в поетичних текстах В.Свідзінського, *З.Коцюба* висвітлювала зіставну етносемантику в українській та англійській мовах. *Б.Ажнюк* (Київ) піддав критиці мовну політику в сучасній Україні. *Н.Бабиц* (Чернівці) торкнулася аспектів демократизації мовних норм та вульгаризації сучасного мовлення. Її колега *М.Скаб* аналізував особливості зверненої мови в сучасній літературі. *О.Баранівська* (Краків) зупинилась на тенденціях мовлення сучасних українських ЗМІ. На обох секціях ідеї доповідей викликали зацікавлену, а іноді й бурхливу дискусію.

Тематика другого дня конференції переважно стосувалася сучасної літературо- та мовознавчої проблематики. На другій секції промовляли: *Л.Ставицька* (Київ), *Н.Гуйванюк* (Чернівці), *М.Прихода* (Львів). У першій доповіді було проаналізовано український обшцентний лексикон, у другій порушувались проблеми авторської пунктуації, у третій ішлося про “поетику” модернізму в сучасному медійному тексті. В обговоренні порушувались також інші питання, зокрема не обійшлося без дебатов щодо впровадження нового правопису.

Насиченим видався цей день для літературознавців. *С.Кирилюк* (Чернівці) відстежувала парадигму особистості в українській літературі *fin de siècle*, а *Е.Папля* (Краків) поділилася спостереженнями над прозою Ольги Кобилянської. *І.Захарчук* (Краків) з'ясувала опозицію героїв та ворогів в українській мілітарній свідомості, *А.Горнятко-Шумилович* (Щецін) говорила про національний наратив у романі “Жбан вина” Романа Федоріва. Про час і простір в художньому універсумі української поезії йшлося у рефераті *О.Шупти-В'язовської* (Одеса). Атмосферу галицьких дискусій про мистецтво 1920-х років відтворювала у своїй доповіді *Л.Стефанівська* (Варшава). *Є.Сохацька* (Кам'янець-Подільський) окреслила Шевченкіану Івана Огієнка, а *О.Івасюк* спостерігала розвиток українського літературознавства в міжвоєнній Чехословаччині. Аналіз творчості Андрія Кокотюхи в контексті розвитку детективного жанру запропонувала *Т.Мейзерська* (Одеса). На позиції краківських інтелектуалів стосовно українського питання на межі ХІХ—ХХ століть зупинилась *О.Кіх-Маслей* (Краків). *В.Соболь* (Варшава) поділилася роздумами про поетику пізньої прози Валерія Шевчука, а *І.Набитович* (Люблін) представив постмодерний ландшафт української художньої прози з погляду *sacrum*. Засідання завершував виступ *М.Хрусьця* (Краків) про творчість Юрія Андруховича з польської перспективи.

Підводячи підсумки конференції, учасники відзначили продуктивність виступів та дискусій під час дводенного наукового марафону. Адже вдалося не лише обмінятися досвідом та верифікувати окремі ключові проблеми, а й відчутти стратегію наукового пошуку, що визначатиме майбутнє українознавчих студій.

Любов Томчук

ТВОРЧИСТЬ ІВАНА ФРАНКА В ДИСКУРСИВНОМУ ПОЛІ СУЧАСНИХ НАУК

2 листопада минулого року в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася всеукраїнська наукова конференція “Концепція нації у творчості Івана Франка”, приурочена до 150-річчя від дня народження видатного письменника. Найрізноманітніші аспекти художньої творчості та наукової праці Івана Франка, філософія життя і невідомі досі моменти його біографії нині досліджуються провідними українськими вченими з різних галузей гуманітарних наук, які мали можливість представити на конференції результати своїх розвідок, пов'язаних із унікальною постаттю генія української нації.

На конференції розглядалися такі важливі проблеми, як: роль І.Франка в дослідженні історії української літератури та української літературної мови; стильова поліфонія поетичної, прозової та драматургічної, епістолярної спадщини письменника, концепція історичного минулого у творчості І.Франка; діяльність І.Франка-фольклориста, етнографа, редактора, видавця, критика; наукові діалоги І.Франка; проблема перекладів творів І.Франка європейськими мовами; лексичне багатство поезії та прози письменника; особливості синтаксичної організації мови його творів та ін.

Пленарне засідання конференції розпочав директор Інституту філології, завідувач кафедри новітньої української літератури *Г.Семенюк* доповіддю “Слово про Каменяра”. Із доповіддю “Іван Франко: від соціал-демократії до національної доктрини” виступив директор Інституту